

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer : 2025 / 2025-256408
Raadsvergadering d.d. : 20 november 2025
Portefeuillehouder : -
Programma : (1) Ynwenner en Bestjoer
Programmaonderdeel : -
Naam opsteller : Sytze Dijkstra (s.dijkstra@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp : Aanbevelingen Rekenkameronderzoek MFC Burdaard
Begrotingswijziging : Nee

Voorgesteld raadsbesluit

De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek MFC It Spektrum, voor zover die gericht zijn aan de raad:

- 1a. Formuleer voortaan bij complexe opgaven expliciete, toetsbare kaders en leg deze vast in een formeel raadsbesluit. Dit voorkomt interpretatieverschillen en geeft richting aan het college en participerende partijen.
- 3a. Richt (tijdelijke) raadswerkgroepen of themacommissies in voor inhoudelijke dossieropvolging. Dit versterkt de kaderstellende en controlerende rol en vergroot de inhoudelijke betrokkenheid bij complexe trajecten.
- 3b. Neem verantwoordelijkheid voor actieve dossieropvolging en wees zichtbaar betrokken. Herken signalen van participatiepartners en spreek het college tijdig aan wanneer het proces of inhoud van het traject afwijkt van de opdracht

over te nemen en uit te voeren conform de in de toelichting van dit raadsvoorstel aangegeven wijze.

Inleiding

De rekenkamer Noardeast-Fryslân heeft onderzocht hoe het college in de periode 2022–2024 de zoektocht naar een oplossing voor de problemen rond MFC It Spektrum in Burdaard (hierna: het MFC) heeft aangepakt en uitgewerkt. De resultaten van dit onderzoek zijn aan de raad gepresenteerd in It Petear van 1 juli jl. Vervolgens heeft de raad op 10 juli 2025 over dit rapport gedebatteerd.

Wat nu nog rest is besluitvorming van de raad over hoe de aanbevelingen de rekenkamer op te pakken. Dit raadsvoorstel, namens het presidium van de raad, beperkt zich tot de aanbevelingen die direct aan de raad zelf zijn gericht. De uitwerking van de aanbevelingen gericht aan het college, worden via een separaat voorstel van het college aan de raad voorgelegd.

Beoogd effect

Via dit ex-post onderzoek beoogt de rekenkamer om de raad van Noardeast-Fryslân te ondersteunen in zijn controlerende rol. Daarbij gaat het in dit onderzoek vooral om inzicht in en grip op het besluitvormingsproces rond MFC It Spektrum in de periode 2022-2024 met specifieke aandacht voor het participatieproces.

Argumenten

1. *Op verzoek van de raad heeft de rekenkamer de besluitvorming en met name het participatieproces rond MFC It Spektrum onderzocht.*

De rekenkamer Noardeast-Fryslân heeft onderzocht hoe het college in de periode 2022–2024 de zoektocht naar een oplossing voor de problemen rond het MFC heeft aangepakt en uitgewerkt. Het doel van het onderzoek was om inzicht te bieden in de feiten en omstandigheden rond het participatieproces. Dit is gedaan door het opstellen van een feitenrelaas van concrete gebeurtenissen, met daarbij aandacht voor doelen, afspraken en verantwoordelijkheden (de zogenoemde 'bovenstroom'). Daarnaast zijn ook de percepties, verwachtingen, gevoelens en onderlinge relaties in kaart gebracht (de 'onderstroom'). Het onderzoek beoogt duidelijk te maken wat goed is verlopen en wat beter had gekund, met het oog op toekomstige trajecten waarbij de betrokkenheid van de mienskip essentieel is.

2. *Op basis van het onderzoek heeft de Rekenkamer conclusies getrokken en daaruit voortvloeiend een aantal aanbevelingen geformuleerd.*

De hoofdconclusie en de deelconclusies zijn in het bestuurlijk deel van het onderzoeksrapport nader uitgelegd.

Hoofdconclusie

Het proces tussen 2022 en 2024 toont aan hoe lastig het is om bestuurlijke verantwoordelijkheid, participatie en financiële haalbaarheid te combineren. Door het ontbreken van duidelijke besluitvorming en regie ontstond verwarring en wantrouwen. De uiteindelijke koerswijziging van het college leidde tot verlies van draagvlak en vertrouwen in de gemeenschap.

Effectieve participatie vereist vanaf het begin heldere afspraken over invloed en besluitvorming. In dit traject zijn waardevolle stappen gezet, maar het gebrek aan transparantie en de abrupte afsluiting door het college hebben het vertrouwen van de mienskip grotendeels ondermijnd.

Deelconclusies en aanbevelingen

Hieronder zijn enkele deelconclusies vermeld met daarbij alleen de aanbevelingen van de rekenkamer specifiek voor de raad. De aanbevelingen aan college komen in een apart raadsvoorstel van het college aan de orde.

- 1) Het college en de raad hebben nagelaten duidelijke en haalbare doelen en kaders vast te stellen voor de oplossing van de problemen rond MFC It Spektrum.

Aanbeveling:

- a) Formuleer voortaan bij complexe opgaven expliciete, toetsbare kaders en leg deze vast in een formeel raadsbesluit. Dit voorkomt interpretatieverschillen en geeft richting aan het college en participerende partijen (aanbeveling aan de raad).

- 3) De raad speelde een terughoudende en reactieve rol in het proces rond de toekomst van MFC It Spektrum.

Aanbevelingen:

- a) Richt (tijdelijke) raadswerkgroepen of themacommissies in voor inhoudelijke dossieropvolging. Dit versterkt de kaderstellende en controlerende rol en vergroot de inhoudelijke betrokkenheid bij complexe trajecten (aanbeveling aan de raad).
- b) Neem verantwoordelijkheid voor actieve dossieropvolging en wees zichtbaar betrokken. Herken signalen van participatiepartners en spreek het college tijdig aan wanneer het proces of inhoud van het traject afwijkt van de opdracht (aanbeveling aan de raad).

3. De drie bovengenoemde aanbevelingen worden door de raad overgenomen en als volgt uitgevoerd.

1a. Formuleer voortaan bij complexe opgaven expliciete, toetsbare kaders en leg deze vast in een formeel raadsbesluit. Dit voorkomt interpretatieverschillen en geeft richting aan het college en participerende partijen.

De kaderstellende rol van de raad kan alleen goed vorm worden gegeven als de kaders vooraf zo goed, concreet en transparant mogelijk worden vastgelegd. Dit geeft immers aan de voorkant de nodige duidelijkheid zodat belanghebbenden in een proces (college, organisatie, participanten, maar ook de raad zelf) hun verwachtingen daarop kunnen baseren en aldus teleurstelling zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Het is de taak van het college om de besluitvorming van de raad zo goed mogelijk voor te bereiden. Dit geldt derhalve ook voor de besluitvorming over kaderstelling.

Daar waar het college naar de mening van de raad in gebreke blijft, is het aan de raad zelf om de kaders vorm te geven. Dit kan via het initiatiefrecht dan wel via amendering.

3a. Richt (tijdelijke) raadswerkgroepen of themacommissies in voor inhoudelijke dossieropvolging. Dit versterkt de kaderstellende en controlerende rol en vergroot de inhoudelijke betrokkenheid bij complexe trajecten.

De werkwijze van de raad is er in zijn algemeenheid op gericht om belangrijke politieke onderwerpen plenair op te pakken. Deze onderwerpen worden geagendeerd voor It Petear, It Debat en It Beslút. De raad kent binnen deze BOB-structuur geen inhoudelijke raadscommissies.

Over het algemeen bevalt deze werkwijze goed. Alleen de politiek relevante onderwerpen worden uitgebreid in de raad besproken. Meer op uitvoering gerichte onderwerpen worden direct in It Beslút behandeld, vaak ook nog als hamerpunt.

De (grotere) raadsfracties hebben in het algemeen wel hun fractiespecialisten, raadsleden die zich specifiek richten op bepaalde onderwerpen / beleidsthema's.

Daarnaast kan de raad voor tijdelijke werkzaamheden werkgroepen, procesgroepen en klankbordgroepen instellen. Dit gebeurt bij apart raadsbesluit dan wel via een besluit van het presidium. In de afgelopen jaren heeft de raad hier ook gebruik van gemaakt, denk aan de klankbordgroep Nieuwe raadszaal of de werkgroep Betelber Wenjen.

Het instrument tijdelijke raads werkgroepen bestaat dus al en kan ook worden ingezet bij complexe onderwerpen. Daarbij dient wel steeds een afweging te worden gemaakt tussen nut en noodzaak enerzijds en werkdruk anderzijds.

3b. Neem verantwoordelijkheid voor actieve dossieropvolging en wees zichtbaar betrokken. Herken signalen van participatiepartners en spreek het college tijdig aan wanneer het proces of inhoud van het traject afwijkt van de opdracht.

Deze aanbeveling richt zich vooral op raadsleden om hun werk alert en zorgvuldig te verrichten, ongeacht of het gaat om de kaderstellende, de volksvertegenwoordigende of de controlerende rol. Kaderstellend waar het gaat om het vaststellen van heldere en concrete kaders. Volksvertegenwoordigend waar het gaat om het oppikken van relevante signalen vanuit de inwoners. En controlerend waar het gaat om het adequaat uitvoeren van de raads kaders door het college. Een zeer terechte aanbeveling die raadsleden zich ter harte dienen te nemen. Waarbij de raad voor een groot deel ook afhankelijk is en blijft van adequate informatie vanuit het college.

Toetsing aan Omgevingsvisie

Deze drie aanbevelingen vanuit het onderzoeksrapport van de rekenkamer richten zich vooral op het functioneren van de gemeenteraad. Hierop is de Omgevingsvisie niet van toepassing.

Kanttekeningen en risico's

De drie aanbevelingen richten zich vooral op het functioneren en het gedrag van de gemeenteraad en de raadsleden. Ze zijn (vrijwel) niet om te zetten in regelgeving, raadsbesluiten of protocollen. Het gaat met name om cultuur, om de wijze waarop je als raadslid wilt functioneren.

Elk raadslid vult het raadslidmaatschap op een eigen wijze in, uiteraard wel passend in de werkwijze en de 'groeps cultuur' van de raad. Het is dan ook aan elk raadslid om de handschoen van deze aanbevelingen op zijn / haar eigen wijze en accenten op te pakken.

Daar komt nog bij dat er volgend jaar maart raadsverkiezingen zijn, waardoor er nieuwe raadsleden zullen aantreden. Ook zij zullen het raadslidmaatschap weer op eigen wijze invullen. Uiteraard kunnen deze aanbevelingen wel een onderdeel zijn van het inwerkprogramma van de nieuwe raad.

Financiën

N.v.t.

Vervolg en planning

Het is aan de raadsleden en de fracties om gevolg te geven aan de uitvoering van de aanbevelingen.

Communicatie + Participatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Rekenkamerrapport MFC It Spektrum.

Dokkum, 8 september 2025

Het presidium van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, mr. S.K. Dijkstra

de voorzitter, dhr. mr. J.G. Kramer

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen:

- het Rekenkamerrapport MFC It Spektrum;
- bovenstaand raadsvoorstel van het presidium d.d. 8 september 2025;

Besluit:

De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek MFC It Spektrum, voor zover die gericht zijn aan de raad:

- 1a. Formuleer voortaan bij complexe opgaven expliciete, toetsbare kaders en leg deze vast in een formeel raadsbesluit. Dit voorkomt interpretatieverschillen en geeft richting aan het college en participerende partijen.
- 3a. Richt (tijdelijke) raadswerkgroepen of themacommissies in voor inhoudelijke dossieropvolging. Dit versterkt de kaderstellende en controlerende rol en vergroot de inhoudelijke betrokkenheid bij complexe trajecten.
- 3b. Neem verantwoordelijkheid voor actieve dossieropvolging en wees zichtbaar betrokken. Herken signalen van participatiepartners en spreek het college tijdig aan wanneer het proces of inhoud van het traject afwijkt van de opdracht

over te nemen en uit te voeren conform de in de toelichting van dit raadsvoorstel aangegeven wijze.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn besloten vergadering d.d. 20 november 2025.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer